

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6SŽk/18/2020
Identifikačné číslo spisu: 7018201047
Dátum vydania rozhodnutia: 10.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7018201047.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: L. A. N., Z. XX, zast. JUDr. Tomášom Tauberom, Stará cesta 6, Spišská Nová Ves, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Prešov, Slovenská 40, Prešov, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. KaPO 4N 26528/2018, ČRZ: 142457/2018 zo dňa 12.10.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8S/91/2018 zo dňa 5. decembra 2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8S/91/2018 zo dňa 5. decembra 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KaPO 4N 26528/2018, ČRZ: 142457/2018 zo dňa 12.10.2018.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca, v rámci správneho súdnictva, sa dožadoval zrušenia rozhodnutia Finančného riaditeľstva SR. Ide o spor, ktorého hodnotu možno vyčíslit' v peniazoch. Žalovaný pritom tento právny názor zdôvodňoval rozsudkom Najvyššieho súdu SR č.k. 10Sžo/371/2015 zo dňa 29.11.2016, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Sp/67/2014-25 zo dňa 29.10.2015. Krajský súd v Bratislave uvedeným rozsudkom potvrdil rozhodnutie Centra právnej pomoci, kancelária Hlohovec zo dňa 15.07.2014, ktorým navrhovateľovi v tomto konaní nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Ústavu pre výkon trestu odňatia slobody Leopoldov o povinnosti navrhovateľa uhradiť' zavinené trovy výkonu trestu odňatia slobody vo výške 49,23 Eur. Odvolací súd hodnotil tento záver v tomto konaní o tom, že

hodnota sporu, s ktorým sa naň žiadateľ spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci obrátil, neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy ako správny.

3. Správny súd v obdobných veciach doposiaľ zastával právny názor, že hodnotu sporu v správnom súdnictve, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu, nie je možné vyčísliť v peniazoch. Išlo napríklad o rozsudok správneho súdu č.k. 8S/63/2017-48 zo dňa 18.10.2018, 8S/45/2018-43 zo dňa 21.02.2019 a v iných. Uvedený právny názor správny súd zaujal z dôvodu nejednotnosti rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR. Kým v rozsudku č.k. 10Sžo/371/2015 zo dňa 29.11.2016 Najvyšší súd SR posudzoval konanie o preskúmanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorého obsahom bolo finančné plnenie, ako spor, ktorého hodnotu možno vyčísliť v peniazoch, v inom rozsudku č.k. 6Sžo/70/2016 zo dňa 28.09.2017 Najvyšší súd SR zaujal právny názor, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorého obsahom je finančné plnenie, nie je možné považovať za spor, ktorého hodnotu v zmysle § 6 ods. 1 písm. c/ zák. č. 327/2005 Z.z. možno vyčísliť v peniazoch.

4. Najvyšší súd SR v novších rozhodnutiach už kvalifikoval konanie o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu, ktorého obsahom bolo uloženie peňažnej povinnosti, ako spor, ktorého hodnotu možno vyčísliť v peniazoch. Ide napríklad o rozsudky Najvyššieho súdu SR č.k. 2Sžk/11/2019 zo dňa 26.06.2019 a č.k. 4Sžk/20/2019 zo dňa 05.11.2019. V rozsudku č.k. 2Sžk/11/2019 zo dňa 26.06.2019 Najvyšší súd SR uviedol:

„V zmysle vyššie uvedeného je povinnosťou žalovaného pri posudzovaní žiadosti žiadateľa o poskytovanie právnej pomoci skúmať splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z.z. Jednou z týchto podmienok je podľa písm. c/ uvedeného zákonného ustanovenia aj hodnota sporu, v ktorom žiadateľ žiadal poskytnutie právnej pomoci a ktorá musí prevyšovať hodnotu minimálnej mzdy stanovenej osobitným právnym predpisom v rozhodnom období. Táto podmienka sa netýka sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch. Zákon č. 327/2005 Z.z. v tejto súvislosti nevymedzuje pojem „spor“. Z vymedzenia rozsahu pôsobnosti tohto zákona podľa § 3 ods. 1 a tiež z vymedzenia pojmu „právna pomoc“ podľa § 4 ods. 1 písm. a/ je vo všeobecnosti pod pojem „spor“ možno rozumieť akúkoľvek právnu vec týkajúcu sa uplatňovania alebo bránenia subjektívnych práv. Nejde teda len o súdne sporové a nesporové konania, ale aj mimosúdne (správne) konania a rovnako tak preskúmanie rozhodnutí v správnom súdnictve. Pojem „spor“ preto nie je možné vykladať striktnie gramaticky. To platí primerane vo vzťahu k výkladu pojmu „hodnota sporu“. V opačnom prípade by pod tieto pojmy nebolo možné podriaďovať napr. konania v rámci súdneho prieskumu rozhodnutí správnych orgánov. Na základe uvedeného je potom aj prípady v rámci správneho súdnictva (o preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov), v ktorých sa žiada o poskytnutie právnej pomoci, potrebnej posudzovať tak, či spĺňajú podmienky stanovené v § 6 ods. 1 zák. č. 327/2005 Z.z., a to aj vo vzťahu k podmienke pod písm. c/, t.j. hodnoty sporu. Samozrejme za predpokladu, že sa hodnotu sporu v rámci správneho súdnictva dá vyčísliť v peniazoch. Prípady žalobcu patrí práve do tejto skupiny sporov, keďže jeho predmetom je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktorými mu bola vyrubená daň z nehnuteľnosti v presne stanovenej výške. Iným prípadom v rámci správneho súdnictva, v ktorom by hodnotu sporu nebolo možné vyčísliť v peniazoch, sú napr. konania podľa 4. časti SSP, t.j. konanie o žalobe proti nečinnosti orgánu verejnej správy, konanie o žalobe proti inému zásahu orgánov verejnej správy a iné.“

5. S poukázaním na citované rozsudky Najvyššieho súdu SR dospel správny súd k záveru, že právny názor, podľa ktorého preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu o uložení povinnosti peňažného plnenia je potrebné považovať za spor, ktorého hodnotu možno vyčísliť v peniazoch, je už ustáleným právnym názorom a reprezentuje súčasnú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR. Preto v súlade s ust. § 139 ods. 2, prvá veta SSP odkázal na túto ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR. Správny súd nezistil dôvody pre odklon od ustálenej rozhodovacej praxe ohľadne právneho posúdenia konania v správnom súdnictve, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti správneho orgánu ukladajúceho peňažné plnenie (§ 139 ods. 3 SSP).

6. Vzhľadom na uvedené preto správny súd považoval za vecne správny právny názor žalovaného, podľa ktorého žalobca nepreukázal splnenie zákonnej podmienky pre priznanie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 písm. c/ zák. č. 327/2005 Z.z., pretože predmetom súdneho prieskumu, ktorého sa týkalo právne zastúpenie, bolo rozhodnutie orgánu verejnej správy o uložení daňovej povinnosti v sume 18,10 Eur, t.j. v sume neprevyšujúcej hodnotu minimálnej mzdy. Pretože žalobca nepreukázal splnenie už uvedenej zákonnej podmienky, nebolo potrebné skúmať splnenie ďalších dvoch kumulatívnych zákonných podmienok pre priznanie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/, b/ zák. č. 327/2005 Z.z.

7. Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd vo veci rozhodol pomerom hlasov 2:1 tak, že žalobu zamietol.

8. Súčasťou rozsudku je odlišné stanovisko člena senátu JUDr. Milana Končeka:

„Podľa môjho právneho názoru žalovaný pri skúmaní či žalobca ako fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti nesprávne aplikoval a vykladal ust. § 6 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov(d’alej len „zákona č. 327/2005 Z.z.“) pretože jeho aplikácia odporuje samotnej povahe správneho súdnictva a účelu, ktorý toto súdnictvo plní.

Podľa ust. § 1 zákona č. 327/2005 Z.z. účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v konaniach o oddĺžení podľa osobitného predpisu, v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „protispoločenská činnosť“) alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov.

Podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č.162/2015 Z.z. o Správnom súdnom poriadku v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

Podľa ust. § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa Správneho súdneho poriadku. V dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmania rozhodnutia o priestupkoch patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu.

Podľa prílohu I, položka č. 10 Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov je poplatok

- a) zo správnej žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.....70,- Eur
- b) zo správnej žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy o priestupku.....35,- Eur
- c) zo správnej žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy vydanému v oblasti vysielania, retransmisie a poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb, 3i) 500,-Eur
- d) zo žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy.....50,- Eur
- e) zo žaloby vo veciach územnej samosprávy.....50,- Eur
- f) zo žaloby vo veciach politických práv.....50,- Eur
- g) zo žaloby na určenie, že návrh na registráciu politickej strany alebo registráciu politického

hnutia nemá nedostatky, ktoré by bránili registrácii 165,50 Eur
h) zo žaloby proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy o odmietnutí registrácie politickej strany alebo hnutia 350,- Eur
i) z návrhu na vydanie rozhodnutia o vykonateľnosti cudzích orgánov verejnej správy 66,- Eur

Domnievam sa, že žalovaný nesprávne právne uzavrel, že kritérium hodnoty sporu sa týka aj posudzovanej veci žalobcu, v konaní o preskúmanie rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 457563/2018 zo dňa 08.08.2018, ktorým Finančné riaditeľstvo potvrdilo rozhodnutie Mesta Spišské Podhradie č. 179152018 zo dňa 26.04.2018 o vyrubení dane z nehnuteľností na rok 2018 žiadateľovi v sume 18,10 Eur, v ktorej veci žalobca požiadal o poskytnutie právnych služieb, v ktorom konaní je možné hodnotu sporu vyčísliť. Vychádzam pritom predovšetkým zo zistenia, že žalobca sa vo veci v ktorej žiada o poskytnutie právnych služieb domáha preskúmania rozhodnutia a postupu žalovaného v správnom súdnictve a nie v civilnom sporovom konaní. Zastávam názor, že iba v civilnom sporovom konaní je možné hodnotu sporu vyčísliť.

Na podporu môjho právneho názoru poukazujem na tú skutočnosť, že v správnom súdnictve sa na účely určenia základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby bez výnimky aplikuje ust. § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení, a nie ust. § 10 uvedenej vyhlášky, vychádzajúce z hodnoty sporu. V tejto spojitosti poukazujem aj na Prílohu I, Položka č. 10 Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, podľa ktorej sa súdny poplatok iba v správnom súdnictve platí pevnou sadzbou a nie sadzbou vypočítanou z hodnoty predmetu konania, ktorá hodnota nie je v súdnom konaní vedenom pred súdom v právnej veci o preskúmanie rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 457563/2018 zo dňa 08.08.2018, ktorým Finančné riaditeľstvo potvrdilo rozhodnutie Mesta Spišské Podhradie č. 179152018 zo dňa 26.04.2018 o vyrubení dane z nehnuteľností na rok 2018, z tu uvedených dôvodov vyčísľateľná (zhodne rozhodol aj Najvyšší súd SR rozsudkom sp.zn. 8Sžo/70/2016 zo dňa 28.09.2017, z ktorého som vychádzal a ktorý som si osvojil). O tento prípad sporu, v ktorom nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch, vo veci o preskúmanie rozhodnutie Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 457563/2018 zo dňa 08.08.2018, išlo aj v predmetnom súdnom preskúmanom konaní.

V posudzovanej veci som preto dospel k záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané v rozpore s ust § 6 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z.z., ktorým žalovaný ako orgán verejnej správy poverený rozhodovaním o otázkach bezplatnej právnej pomoci nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci.“

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

9. Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) dňa 10.02.2020 kasačnú sťažnosť podľa ust. § 438 SSP, ktorou sa domáhal zrušenia vyššie citovaného rozsudku Krajského súdu v Košiciach a vrátenia veci na ďalšie konanie a uplatnil si právo na úplnú náhradu trov konania.

III.

Konanie na kasačnom súde

10. Najvyšší súd SR ako súd kasačný (ďalej aj „kasačný súd“) preskúmal rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 SSP), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), vo veci v zmysle ust. § 445 SSP nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

11. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8S/91/2018 zo dňa

05.12.2019, ktorým tento podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania a následne zrušenia rozhodnutia žalovaného č. KaPO 4N 26528/2018, ČRZ: 142457/2018 zo dňa 12.10.2018, ktorým žalovaný nepriznal sťažovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred súdom, v právnej veci o preskúmanie rozhodnutia Finančného riaditeľstva SR č. 457563/2018 zo dňa 08.08.2018.

12. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že dňa 10.09.2018 bol žalovanému doručený list žiadateľa (sťažovateľa) o určenie kvalifikovaného právneho zástupcu vo veci správnej žaloby. Rozhodnutím zo dňa 12.10.2018 centrum žiadateľovi v predmetnej veci nepriznalo nárok na predbežné poskytnutie právnej pomoci z dôvodu, že disponuje všetkými dokladmi potrebnými pre vydanie riadneho rozhodnutia. Vo veci právneho sporu, s ktorým sa žiadateľ obrátil na centrum je daná pôsobnosť centra, keďže ide o konanie pred súdom v správnom súdnictve.

13. Z predložených dokladov ďalej vyplynulo, že hodnota sporu, s ktorým sa žiadateľ na centrum obrátil, je vo výške 18,10 Eur, ako suma dane z nehnuteľnosti na rok 2018. Keďže hodnota sporu neprevyšovala hodnotu minimálnej mzdy ustanovenú nariadením vlády SR č. 278/2017 Z.z., t.j. sumu 480,- Eur. Centrum malo za to, že nebola splnená podmienka hodnoty sporu podľa vyššie cit. zákonného ustanovenia.

14. Centrum rozhodlo tak, že žiadateľ nespĺňa podmienky pre poskytovanie právnej pomoci, a preto mu preskúmaným rozhodnutím zo dňa 12.10.2018 nepriznalo nárok na poskytovanie právnej pomoci.

15. L.. A. N. sa žalobou podanou dňa 19.11.2018 na Krajský súd v Košiciach domáhal preskúmania predmetného rozhodnutia. O žalobe bolo rozhodnuté preskúmaným rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach zo dňa 05.12.2019 tak, že Krajský súd v Košiciach z vyššie citovaných dôvodov žalobu zamietol.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

16. Najvyšší súd SR rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania (§ 445 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 10.09.2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

17. Podľa ust. § 105 ods. 1, 2 písm. a/ SSP, ak správny súd nariadi pojednávanie, pripraví ho tak, aby bolo možné rozhodnúť vo veci spravidla na jedinom pojednávaní. Na účel podľa ods. 1 predseda senátu doručí žalobu s prílohami žalovanému a ďalším účastníkom podľa § 32 ods. 3 a vyzve ich, aby sa k nej v lehote určenej správnym súdom písomne vyjadrili a zároveň ich poučí, že ak to neurobia, správny súd môže vo veci konať ďalej a že najneskôr vo vyjadrení môžu požiadať, aby správny súd vo veci nariadil pojednávanie.

18. Podľa § 107 ods. 1 písm. a/ SSP predseda senátu nariadi na prejednanie veci samej pojednávania, ak o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania.

19. Podľa ust. § 114 SSP, ak sa riadne predvolaní účastníci konania alebo ich zástupcovia na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať a rozhodnúť v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť.

20. Podľa ust. § 115 SSP pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov alebo z dôvodu uskutočnenia neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu. Správny súd môže odročiť pojednávanie aj vtedy, ak to účastníci konania zhodne navrhnú.

21. Sťažovateľ primárne namietal, že správny súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces. Kasačný súd uvádza, že pojem „právo na spravodlivý proces“ nahrádza doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“, nakoľko obsahové znaky pojmu „právo na spravodlivý proces“ vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu SR a v zmysle tohto pojmu musí konanie ako celok vykazovať znaky spravodlivosti; nestačí jedna izolovaná vada na uplatnenie kasačnej sťažnosti a naopak, ak konanie ako celok znaky spravodlivosti nevykazuje, bude kasačná sťažnosť v zmysle § 439 ods. 1 prípustná vždy.

22. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal o.i. na nesprávny procesný postup, ktorého sa krajský súd v konaní dopustil tým, že vo veci vyhlásil rozsudok aj napriek skutočnosti, že svoju neúčast' na vytýčenom pojednávaní sťažovateľ spolu so svojím právnym zástupcom riadne ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania.

23. Z obsahu spisu krajského súdu nesporne vyplýva, že Krajský súd v Košiciach vyhlásil rozsudok na pojednávaní dňa 05.12.2019. Zo zápisnice o priebehu pojednávania vyplýva, že súd konal v neprítomnosti oboch účastníkov konania (sťažovateľa, ako aj jeho právneho zástupcu, ako aj v neprítomnosti žalovaného). Konštatoval, že je možné pojednávať v neprítomnosti účastníkov konania a vo veci vyhlásil rozsudok. Z textu rozsudku vyplýva, že krajský súd vo veci postupoval podľa ust. § 183 ods. 3 Civilného sporového poriadku.

24. Podľa ust. § 183 ods. 1 CSP pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

25. Podľa ust. § 183 ods. 2 CSP od advokáta možno okrem dôvodov, ktoré nastali krátko pred pojednávaním a okrem prípadu, ak advokát súdu preukáže, že strana, ktorú zastupuje, odôvodnene trvá na osobnom zastúpení týmto advokátom, vždy spravodlivo žiadať, aby sa dal zastúpiť iným advokátom. Od strany možno vždy spravodlivo žiadať, aby sa dala na ďalšom pojednávaní zastúpiť inou osobou, ak k odročeniu pojednávania došlo z dôvodu jej nepriaznivého zdravotného stavu.

26. Z obsahu súdneho spisu mal za preukázané, že Krajský súd v Košiciach vo veci vytýčil pojednávanie stanovené na deň 05.12.2019 o 08:30 hod. Predvolanie zo dňa 19.11.2019 doručoval právnenému zástupcovi sťažovateľa ako aj žalovanému. Zástupca žalovaného písomným podaním zo dňa 25.11.2019 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní dňa 05.12.2019 o 08:30 hod. z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti, pričom nežiadal odročiť pojednávanie a súhlasil s rozhodnutím vo veci v jeho neprítomnosti v zmysle svojich písomných vyjadrení.

27. Právny zástupca sťažovateľa písomným podaním zo dňa 05.12.2019, doručeným toho istého dňa v elektronickej forme, ospravedlnil svoju neúčast' na vytýčenom pojednávaní na Krajskom súde v Košiciach z dôvodu, že právny zástupca sťažovateľa sa nemohol nechať zastúpiť ani advokátskym koncipientom, nakoľko takého môže zamestnať až po 3 rokoch samostatnej advokátskej praxe a žiaden z oslovených advokátov neprejavil záujem o substitučné zastúpenie. Navrhol odročiť pojednávanie na iný termín, pretože aj samotný sťažovateľ trval na tom, aby bol jeho právny zástupca prítomný na pojednávaní, pričom tento sa ospravedlnil z pojednávania vytýčeného na 05.12.2019 z dôvodu, že jeho syn utrpel úraz. Sťažovateľ, podobne ako jeho právny zástupca, ospravedlnili neúčast' na tomto pojednávaní s tým, že žiadali, aby toto pojednávanie bolo odročené na neskorší termín.

28. Napriek tejto skutočnosti Krajský súd v Košiciach vo veci konal a rozhodol.

29. Kasačný súd považuje za nevyhnutné poukázať na to, že prejednanie veci na pojednávaní je osobitným spôsobom konania pred správnym súdom, ktorým sa realizuje zásada verejnosti, ústnosti a bezprostrednosti tohto konania (§ 5 ods. 6, 8 SSP). Zásada bezprostrednosti a ústnosti konania majú svoje ústavnoprávne vyjadrenie v čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, v zmysle ktorého má každý právo, aby sa jeho vec prerokovala v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Z

dikcie vyššie citovaného ust. § 107 ods. 1 písm. a/ SSP je zrejme, že predmetné ustanovenie zakotvuje povinnosť správneho súdu nariadiť ústne pojednávanie na prejednanie veci samej, ak o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania.

30. Podľa názoru kasačného súdu krajský súd nepostupoval dôsledne podľa ust. § 183 CSP a vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, prečo neakceptoval ospravedlnenie neprítomnosti sťažovateľa na pojednávaní zo zdravotných dôvodov (úraz jeho syna), resp. prečo neakceptoval ospravedlnenie právneho zástupcu sťažovateľa (kolízia ďalších pojednávaní), ako aj vyslovený nesúhlas účastníka konania, aby sa konalo len v prítomnosti jeho právneho zástupcu. Konajúci súd následne rozhodol bez prítomnosti účastníkov konania.

31. Podľa názoru kasačného súdu uvedeným postupom krajský súd porušil princíp rovnosti zbraní a znemožnil realizovať sťažovateľovi jeho procesné práva, v dôsledku čoho došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom.

32. Pokiaľ súd neodročil pojednávanie, pričom neakceptoval riadnu žiadosť strany sporu o odročenie pojednávania, túto skutočnosť neoznámil strane sporu podľa § 183 ods. 4 CSP, ide o postup, ktorým súd znemožnil realizovať strane sporu jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Na základe vyššie uvedených skutočností kasačný súd uvádza, že krajský súd pochybil, keď vo veci rozhodol napriek žiadosti sťažovateľa ako účastníka konania, ako aj jeho právneho zástupcu, o odročenie pojednávania. Kasačná sťažnosť je v tejto časti dôvodná, a preto kasačný súd podľa ust. § 462 ods. 1 SSP zrušil napadnuté rozhodnutie a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie bez toho, aby sa vyjadril k ostatným sťažnostným bodom, pretože uvedené porušenie procesného práva sťažovateľa spôsobuje bez ďalšieho nezákonnosť rozsudku.

34. V prípade zistenia závažného procesného nedostatku, ktorý vedie k záveru o porušení práva účastníka na spravodlivý proces, neprichádza do úvahy prieskum rozsudku v merite veci.

35. Krajský súd bude musieť v ďalšom konaní vytýčiť pojednávanie vo veci, riadne a včas naň predvolať účastníkov konania, resp. ich zástupcov a znova vec prejednať a rozhodnúť.

36. O trovách kasačného konania ako aj o trovách konania pred krajským súdom rozhodne krajský súd vo svojom novom rozhodnutí v zmysle ust. § 467 ods. 3 SSP.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.